

A Fővárosi Ítéletábra a Dr. Szabó János Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Simon Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kötbér megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2019. október 30-án kelt 3.G.40.013/2018/56. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 700.000 (hétszázezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A felperes keresetében 140.543 euro és annak 2017. április 4. napjától a kifizetésig számított, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:155 §-a szerinti késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Tényként adta elő, hogy a felperesi jogelőd (a továbbiakban: felperes) és az alperes között létrejött vállalkozási szerződés alapján az alperes késedelmesen teljesített, 208 db terméket a teljesítési határidő lejártát követő 30 nap elteltével szállított le, ezért termékenként napi 5 euro késedelmi kötbér megfizetésére köteles.

II.

- [2] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a felperessel kötött, 2016. szeptember 21. napján kelt kiegészítő megállapodással a perbeli vállalkozási szerződést módosították a teljesítési határidőt érintően és azt közös akarattal 2016. december 15. napjában határozták meg. Ekkor már az összes általa legyártani vállalt terméket elkészítette, hiszen a gyártáshoz szükséges célszerszámokat is visszaszolgáltatta a felperesnek, így késedelembe nem volt, késedelmi kötbér fizetésére nem kötelezhető. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a perbeli vállalkozási szerződés II.9. pontja értelmében kizárólag 120 db termék ... Központba való betárolását vállalta. Amíg a termékeket a felperes nem szállította el, addig nem volt köteles oda újabb termékeket beszállítani. A felperesnek értékesítési nehézségei voltak, a vitatott időszakban érdemi mennyiségű termék kitárolására nem is került sor, ezért a további beszállítással csak a költségeit növelte volna. Harmadszorban előadta, hogy 2016. szeptember 21. napjáig az általa legyártani vállalt valamennyi terméket teljesítette a felperesi jogelőd irányába, hiszen a szerződő felek írásban megállapodtak arról, hogy a győrszemerei raktár helyett költségkímélés címén a már legyártott termékeket K....en, a saját raktárában tárolja, ameddig a felperes azokat el nem tudja szállítani a biatorbágyi vagy a győrszemerei raktárból. Azzal is védekezett, hogy a felperes által állított

késedelmet az alvállalkozó késedelve okozta, ezért a szerződés III.3. pontja értelmében kötbérfizetési kötelezettség nem terheli.

III.

- [3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 2.850.655 forint perköltséget.

III.1.

- [4] Tényként állapította meg, hogy a ... International Limited felperesi jogelőd és az alperes a próbagyártást követően 2016. január 19. napján vállalkozási szerződést kötöttek ... ONE asztalok és ... SMART asztalok gyártására, valamint a ... SMART asztalok fejlesztésére. Az alperes vállalta, hogy a korábbi próbagyártás során már elkészített 120 db terméket a perbeli vállalkozási szerződés aláírását követő 3 napon belül beszállítja a szerződés IV.1. pontjában teljesítési helyként is megjelölt **B....**, ... u. 5. B. épület alatt található raktárba (... Központ). Ezen felül 2016. január 26. napjáig 30 db, 2016. január 29. napjáig 30 db, 2016. március 18. napjáig pedig további 150 db termék gyártására és a ... Központba való beszállítására volt köteles.
- [5] Megállapodtak arról is, hogy az alperes a perbeli vállalkozási szerződés 4. számú mellékletében felsorolt alvállalkozókkal az ugyancsak ott meghatározott feladatok elvégzésére úgynevezett albeszállítói, azaz további vállalkozási szerződéseket köt. Az alperes szerződéses kötelezettségeinek ezen alvállalkozói szerződésekben is tükröződniük kellett oly módon, hogy az alvállalkozók ne akadályozzák a megállapodásból származó alperesi kötelezettségek teljesítését. A perbeli szerződés tekintetében az alperes felelt a felperessel szemben, azonban a szerződő felek folyamatosan egyeztetni voltak kötelesek az alvállalkozók megfelelő teljesítése érdekében. Rögzítették, hogy e rendelkezések sérelme nélkül a felperes szintén szerződő fél az alperes és az alvállalkozók között létrejövő szerződésekben.
- [6] A II.9. pont értelmében a felperes és az alperes megállapodtak, hogy együttműködnek különösen a szállítmányok és a gyártási folyamatok megtervezése során, figyelembe véve, hogy az alperes legfeljebb 120 termék tárolását vállalja. Az alperes vállalta azt is, hogy betartja a szállítási határidőket, a felperes pedig vállalta, hogy átveszi a késztermékeket. Az átvétel helyszíne a ... Központ is lehetett; a beszállítói, azaz alperesi teljesítés és árképzés fuvarparitása: EXW **B....**
- [7] A vállalkozási szerződés III. pontja tartalmazta a gyártási díjakra, előlegre és fizetési határidőkre vonatkozó szabályokat. A felperes ennek megfelelően vállalta, hogy folyamatosan biztosítja a gyártási előleget az alperesnek, amely fedezi a termékek alapanyagainak költségét. Annak euróban fizetendő teljes összege a megrendelt termékek (asztalok) nettó árának 65 %-a, a ... Központba történő szállítást megelőzően pedig 90 %-a. A termékek (asztalok) árának fennmaradó 10 %-a CMR vagy olyan szállítólevél ellenében volt fizetendő, amely igazolja, hogy a termékeket a perbeli vállalkozási szerződés szerint szállították le. Az 5. számú melléklet tartalmazta a termékekre vonatkozó árkalkulációt, a termékek egyes részeinek egységárait és a termékek gyártásához kapcsolódó költségek egységárát, valamint a felperesi jogelőd által fizetendő előlegek mértékét és fizetési ütemezését is.
- [8] A szerződő felek a III.3. pontban rögzítették a szállítási vagy fizetési késedelem esetén irányadó szabályokat. Eszerint a felperes a perbeli vállalkozási szerződés szerint küldött megrendeléssel jogosult megrendelni a termékek szállítását. Minden megrendelésben fel kellett tüntetnie a teljesítési határidőt, a szállítási címet - amely külön megjelölés hiányában a ... Központ volt -, a gyártandó termékek típusát, valamint a megrendelés teljesítésének egyéb konkrét feltételeit. Az alperes a

beérkezéstől számított 5 munkanapon belül volt köteles visszaigazolni a megrendeléseket, illetve azok módosítását és törlését. Köteles volt továbbá azokat a megrendelésben foglaltak és a perbeli vállalkozási szerződés szerint teljesíteni. 30 napot meghaladó gyártási/szállítási késedelem esetén naponta és termékenként (... asztalonként) 5 euró kötbér megfizetését vállalta. Kötbért azonban a szerződés III.3. pontjában foglalt rendelkezés értelmében nem kellett fizetnie, ha a késedelmet valamelyik alvállalkozó okozta. Késedelmes fizetés esetére a vonatkozó törvények szerinti késedelmi kamat felszámításában állapodtak meg.

- [9] A felek a IV. 4. pontban rögzítették, hogy az alperes felelőssége a fuvarszköz felrakodásáig tart, de ez semmilyen módon nem érinti a folyamatos felelősségét arra vonatkozóan, hogy a perbeli vállalkozási szerződésnek, a vonatkozó jogszabályoknak és a megrendelésnek megfelelő, kiváló minőségi termékeket adjon át. A termékek elvesztésével vagy - nem gyártási hibából adódó - megrongálódásával kapcsolatos kockázatot a szállítónak történt átadást követően a felperesi jogelőd viselte. Szintén a felperesi jogelőd felelt a szállítmány átvételéért és a szállító céggel szembeni esetleges követelések érvényesítéséért. A szerződés IV.5. pontja szerint a felek megállapodtak abban is, hogy a szállított árumennyiség megfeleléségét szállítólevél kiállításával igazolják, amelyben aláírásukkal igazolják az adott árumennyiség átvételét. A mennyiségi és minőségi ellenőrzések költségét a felperesi jogelőd viseli, amely köteles írásban vagy e-mailben tájékoztatni az alperest a mennyiségi vagy minőségi kérdésekről és köteles biztosítani a vizsgálatokban való közreműködést.
- [10] A szerződésben rögzítésre került még, hogy annak rendelkezéseit a szerződő felek csak írásban, cégszerű aláírásukkal ellátva módosíthatják; határozatlan időre jött létre, amelyet azonban legalább 30 napos felmondási idővel bármelyik szerződő fél felmondhatott.
- [11] Az alperes a próbagyártásban korábban már közreműködő ... Bútor Kft.-vel (alvállalkozó) szóban vállalkozói szerződést kötött a perbeli szerződés teljesítése érdekében a termékek gyártásához használt asztallapok megmunkálása, fémkeretre való ragasztása és az ehhez kapcsolódó kiegészítő tevékenységek (tisztítás, csomagolás, festés) elvégzése érdekében.
- [12] Az alperes a vállalt első 120 db terméket (asztallap és lábszerkezet együtt) a ... Központba 2016. január 25. és 2016. február 18. közötti időszakban beszállította. A további lábszerkezetek és asztallap keretek gyártását megkezdte, az asztallap kereteket pedig az alvállalkozóhoz folyamatosan eljuttatta. Az asztallap keretek méretbeli különbözősége miatt az asztallapok felragasztásának folyamata lelassult, amit tovább hátráltattak a ragasztás és a festés nehézségei is. A minőségi követelmények betartását az alvállalkozónál a felperesi jogelőd folyamatosan ellenőrizte, őt rendszeresen utasításokkal látta el. Az alvállalkozó által végzett munkafolyamatok korrekciójáról és a minőségi elvárásokról az alvállalkozó a felperessel közvetlenül egyeztetett. E körben az utasításokat az alvállalkozónak a felperes közvetlenül adta meg.
- [13] 2016. március 22. napján az alperes a ... Központba 60 db asztallapot 2016. március 24. napján 1 db terméket, 2016. április 27. napján pedig 119 db lábszerkezetet szállított be.
- [14] Az alperes 2016. március 21. napján jelezte a felperesnek, hogy a termékek ... Központban történő tárolása a kitárolás elhúzódása miatt az előzetesen kalkulálthoz képest nagyobb költséget okoz. Ezért a többletköltség felperes által történő átvállalása tárgyában a megállapodás megkötését sürgette és jelezte, hogy további termékek ... Központba történő beszállítását költségkímélés címén nem tartja indokoltnak. 2016. április 8. napján jelezte a felperesnek, hogy 210 db asztalláb elkészítését befejezte és az asztallapok ragasztása az alvállalkozónál folyamatban van. Erre válaszul 2016. április 9. napján a felperes megírta, hogy az előzetesen kalkulált 15 napot meghaladó tárolási költséget

megtéríti és a már elkészült termék ... Központba történő beszállítását szorgalmazta.

- [15] A ... Központba 2016. június 1. napján az alperes 1 db asztallapot juttatott be.
- [16] 2016. június 3. napján az alperes ismét jelezte a felperesnek, hogy a ... Központban történő tárolással felmerült plusz költségek elszámolására vonatkozó megállapodás még mindig nem született meg. A ... Központba további termék beszállítását - az ezzel kapcsolatos további költségek felmerülése miatt - változatlanul indokolatlannak tartotta.
- [17] 2016. augusztus 16. napján, 2016. augusztus 24. napján és 2016. szeptember 16. napján további egy-egy asztallapot jutott be az alperes a ... Központba.
- [18] 2016. szeptember 21. napján a jogviszony végleges lezárása érdekében szerződésmódosítási ajánlatot küldött a felperesnek a legyártott termékek és a termékek gyártásához készletezett, de fel nem használt alapanyagok átvételére, 2016. október 15-i véghatáridőt javasolva.
- [19] 2016. október 13. napján az alperes 2 db, 2016. október 19. napján pedig 43 db asztallapot szállított be a ... Központba. 2016. október 25. napján pedig 90 db lábszerkezet érkezett be.
- [20] 2016 novemberének második felében a felperes a 2016. szeptember 21. napjára keltezett szállítási szerződés kiegészítés megnevezésű iratot aláírta azzal, hogy annak III.1. pontjában szereplő 2016. október 15-i határidőt 2016. december 15-ére javította. E módosítást az alperes elfogadta, így a felek között a perbeli vállalkozási szerződés módosítása létrejött. Ennek alapján a felek megállapodtak, hogy a felperes megtéríti az alperes részére az előzetesen kalkulált, összességében 15 napot meghaladó raktározás miatti többletköltséget. A szerződésmódosítás III.1. pontja értelmében pedig egyidejűleg kötelezettséget vállalt arra, hogy a legyártott termékeket, továbbá a termékek gyártásához készletezett, a szerződésmódosítás 2. számú mellékletében meghatározott alapanyagokat piaci áron átveszi legkésőbb 2016. december 15-ig. Vállalta azt is, hogy az átvétel napját követő legkésőbb 15 napon belül számla ellenében valamennyi, az alperes felé még fennálló tartozását megfizeti. A felek rögzítették még, hogy az általa igényelt és a felek által egyeztetett gyártási szerszámokat (3. számú melléklet) már átvette, ezzel kapcsolatban semmilyen követelése nincs és a vállalkozási szerződés módosítással nem érintett rendelkezései továbbra is hatályban maradtak.
- [21] Az alvállalkozó a felperesi jogelőd jelzésére az asztallapok ragasztását, festését, csomagolását újra kezdte, azt 2016. decemberében fejezte be véglegesen. A felperes a megmaradt alapanyagokat az alperestől átvette és kifizette.
- [22] 2016. november 29-én az alperes a szerződésmódosításra hivatkozással sürgette, hogy a ... Központba már beszállított késztermékeket a felperes legkésőbb 2016. december 15. napjáig vegye át, hogy a végszámlát kiállíthassák. A felperes képviselőjében ... Viktor erre a sürgetésre válaszul 2016. december 1. napján jelezte, hogy a szlovén adószám megérkezését követően a felek mindent rendeznek egymás között, más rendezetlen kérdésről nincs tudomása.
- [23] Ezt követően az alperes beszállított a Gy....-i Logisztikai Központba 2016. december 1. napján 56 db asztallapot, majd 2016. december 9. napján további 44 db asztallapot. A felperes a gyorszemerei raktárba történő beszállítást teljesítésként elfogadta. Ezzel a raktárakba a teljes, a perbeli szerződés szerint vállalt 330 db termék beérkezett.

[24] A felperesi jogelőd 2017. április 15. napján a perbeli vállalkozási szerződésből eredő 176.950 euró összegű késedelmi kötbér követelését a felperesre engedményezte azzal, hogy annak 35.960,26 euró összegű része beszámítás útján megszűnt, így az abból fennmaradó 140.989,74 euró késedelmi kötbér követelést és annak kamatait jogosult a felperes az alperessel szemben érvényesíteni. Az engedményezés tényéről a felperes az alperest értesítette. Az alperes a késedelmi kötbér megfizetését megtagadta arra hivatkozással, hogy a felperesi jogelőd irányába kötbér tartozása nem áll fenn.

III.2.

[25] Ítélete jogi indokolásában az elsőfokú bíróság rögzítette elsődlegesen, hogy a felek a per során egyezően adták elő, hogy közöttük 2016. január 19. napján vállalkozási szerződés jött létre. Ezt igazolta az Egri Törvényszék G.20.486/2017. számú iratai között fellelhető, a perbeli vállalkozási szerződés hiteles magyar nyelvű fordítással ellátott szövege is. Az sem volt vitás, hogy a szerződés II. pontjában foglaltakkal összhangban a felperesi jogelőd és az alperes eredetileg abban állapodott meg, hogy az elkészíteni vállalt 330 db terméket az alperes - alvállalkozók bevonásával - több részletben gyártja le és juttatja el a teljesítési helyként megjelölt ... Központba. Ezt a tényt megerősítette ... Viktor felperesi törvényes képviselő személyes előadása és ... Eszter tanú vallomása is (31. sorszám alatti jkv. 9. oldal 8. bekezdés).

[26] A per során egyezően adták még elő, hogy a vállalkozási szerződés alapján teljesíteni vállalt termékek több részelemből álltak, a terméket az asztalláb és az asztallap együttese jelentette. A felek perbeli nyilatkozataiból és a ... Logistics Hungária Kft. 12/L/1-2. sorszám alatti, a **B....i** és a **Gy....i** Logisztikai Központba történő be- és kitárolást tanúsító adatközlésből kétséget kizáróan megállapította, hogy csupán az első 120 db termék került be a ... Központba a vállalkozási szerződés III.3. pontjában foglaltak szerinti kötbérmentes időszakban. A többi termék csak ezt követően, több részletben, 2016. december 9. napjáig került a felperes által elfogadott **B....i**, illetve **Gy...i** Logisztikai Központokba, ahol ezen termékek felperesi átvétele megvalósulhatott, figyelemmel a II.9.pontban rögzített EXW paritásra.

[27] A vállalkozási szerződés III.3. pontjának szövege alapján megállapította, hogy a Ptk. 6:186. §-ában foglaltakkal összhangban az alperes késedelmi kötbér fizetési kötelezettséget vállalt 30 napot meghaladó gyártási/szállítási késedelem esetére, azzal a korlátozással, hogy a kötbért nem kell megfizetni, ha a késedelmet valamelyik alvállalkozó okozza.

[28] Az alperes elsődleges védekezését vizsgálva kitért rá, hogy a felperes az Egri Törvényszék előtt előterjesztett részletes tényállításaihoz 2/F/4. sorszám alatt csatolta a szállítási szerződés kiegészítés megnevezésű, 2016. szeptember 21. napjára keltezett irat másolatát, amely a III. pontjában valóban tartalmazott egy, a felperesi törvényes képviselő által meghatározott 2016. december 15-i határidőt. A perben az elsőfokú bíróság ezért vizsgálta, hogy a 2016. november második felében létrejött szerződésmódosítás III.1. pontjában foglalt rendelkezést hogyan kell értelmezni, az a perbeli vállalkozási szerződés alapján gyártani és leszállítani vállalt termékek vonatkozásában a teljesítési határidő módosításának tekinthető-e.

[29] A Ptk. 6:8. § (1) bekezdésére utalva rögzítette, hogy a szerződésmódosítás létrehozásában közvetlenül közreműködő felperesi és alperesi törvényes képviselő nyilatkozatából (... Viktor előadása 31. sorszám alatti jkv. 6. oldal 6. bekezdés és ... Tivadar alperesi törvényes képviselő nyilatkozata 47. sorszám alatti jkv. 10. oldal 1. bekezdés) megállapítható, hogy a szerződésmódosítás célja a felperes és az alperes közötti jogviszony végleges lezárása volt, amelyet igazolt a 47/T/14. sorszám alatti e-mail szövege is. ... Tivadar alperesi törvényes képviselő nyilatkozatából és az iratok

között 42/F/1. sorszám alatt található e-mail másolatából kitűnt álláspontja szerint, hogy az alperes a vállalkozási szerződés módosítását célzó nyilatkozatát, azaz ajánlatát a felpereshez 2016. szeptember 21. napján juttatta el. A felperesnek annak tartalmát meg kellett ismernie, hiszen a felperesi törvényes képviselő még aznap a melléklet adattartalmára módosítási javaslatokat terjesztett elő. Az iratok között 47/T/12. sorszám alatt fellelhető e-mail szövegéből kitűnően pedig az alperes által már aláírt ajánlat megfontolását kilátásba helyezte.

[30] Megállapította, hogy ebben az időpontban a felperesnek minden kétséget kizáróan tudomással kellett bírnia arról, hogy a termékek a II. pontban foglalt teljesítési határidőben maradéktalanul nem kerültek be a ... Központba. Ezt a 28/A/1. sorszám alatt mellékelte és ... Eszter tanútól származó, 2016. március 21-i e-mail és a felperesi törvényes képviselő erre adott, 2016. április 9-i válaszlevele is igazolta. Ezen túlmenően ... István, ... Henrik tanúk vallomásából is kitűnt, hogy a termékek gyártási folyamatának lelassulását, az alvállalkozó teljesítésével összefüggésben felmerült nehézségeket, a biatorbágyi raktárba történő beszállítással való késlekedést a felperesnek az alvállalkozónál végzett minőségellenőrzési tevékenysége során észlelnie kellett. Ennek ellenére a kötbér követelés engedményezését követő értesítésig a kötbérigényt nem jelezte. A felek közötti jogviszony lezárását, így a végleges elszámolást célzó megállapodás tartalmát - a 2016. október 15-i határidő 2016. december 15-ére történő módosítását leszámítva - mással kiegészíteni nem kívánta, holott az ajánlat tanulmányozására hosszabb idő állt rendelkezésre. A szerződésmódosítás aláírását követően sem jelezte, hogy az abban rögzített, a szerződő felek közötti elszámolás körébe tartozó tételeken kívül egyéb igénye lenne az alperessel szemben. Ezt egyértelműen alátámasztja az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az iratok között 47/T/15. és 5/A/2. sorszám alatt található e-mailek tartalma is.

[31] A felek közötti szerződésmódosítás tartalmának feltárása során figyelemmel volt az elsőfokú bíróság a III.1. pontban foglaltakra is. A perbeli vállalkozási szerződés alapján gyártani vállalt ... ONE asztalokat, hasonlóan a vállalkozási szerződésben használt megnevezéshez, a III.1. pontban is „termékek” megjelöléssel illették a felek. Azokat függetlenül a gyártáshoz készletezett, de fel nem használt alapanyagoktól, egyértelműen megjelölték. A szerződésmódosítás III.1. pontja tehát ezeknek a legyártott termékeknek az átvételéről rendelkezik, e vonatkozásban a felperes terhére a 2016. december 15-i határidőt megjelölve. A szerződésmódosítás szövegéből és a szerződő felek egymás közötti e-mailes levelezésének adattartalmából kétséget kizárónak találta, hogy a felek közös akaratával a vállalkozási szerződés tárgyát képező valamennyi termék vonatkozásában az átadás-átvételi határidőt 2016. december 15. napján határozták meg. Így - szemben a felperes hivatkozásával - a szerződésmódosítás nemcsak a raktározási többletköltségek elszámolására és a fel nem használt alapanyagok átvételére vonatkozott. A III.1. pont helyes értelme szerint a 2016. december 15-i határidő volt az az időpont, ameddig az alperesnek az általa a perbeli vállalkozási szerződés alapján legyártani vagy leszállítani vállalt valamennyi terméket át kellett adnia a felperesnek. Ez pedig nem vitásan megvalósult, hiszen a felperes tényállítása szerint is valamennyi termék bekerült a logisztikai központokba 2016. december 8. napjáig. Így a termékek gyártásával és szállításával, tehát a teljesítéssel az alperes nem esett késedelembe, ezért késedelmi kötbér fizetésére sem kötelezhető.

IV.

[32] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a keresetnek helyt adó határozat meghozatala iránt. Álláspontja szerint az ítélet megalapozatlan arra tekintettel, hogy figyelmen kívül hagyja a szerződésben foglalt megállapodást, a szerződéskiegészítés létrejöttének körülményeit, annak nyelvtani értelmezését, továbbá a perbeli vallomásokat. Az elsőfokú bíróság a szerződéskiegészítés tartalmát jogszabálysértő módon kiterjesztően értelmezte és

ezen értelmezését a nem teljes egészében csatolt és tévesen értelmezett e-mailekre alapította.

- [33] Előadta, hogy a III.1. pont értelmében kötelezettsége volt az asztalok nettó ára 65%-ának megfelelő összeg előlegezése, továbbá a fenti címre történő szállítást megelőzően a nettó ár további 25%-ának megfizetése, amely kötelezettségének az alperes által sem vitatottan eleget tett. A vételárból fennmaradó 10% megfizetése tekintetében akként állapodtak meg, hogy azt CMR vagy olyan szállítólevél ellenében köteles megfizetni, amely igazolja, hogy a termékeket a szerződés szerint szállították le, azaz a logisztikai központba leszállított asztalok értékesítésre kerültek. Tekintettel arra, hogy a megrendelő a raktárból történő értékesítésre határidőt nem vállalt, az alperes ezen pont elfogadásával az értékesíthetőség tekintetében a hátralékos 10% erejéig kockázatközösséget vállalt vele, amely kockázatot a vállalkozói díj kalkulációjánál és a teljes nettó vételár 65%-ának megrendelői előlegezésével ellentételeztetett.
- [34] A szerződés fenti pontjai alapján az asztalok megrendelői átvételének nem a logisztikai központba történő beszállítást, azaz az alperesi teljesítést, hanem az asztalok értékesítését (ld. Szerződés II.1. pontja, **J. V.** tanúvallomása 47.sz. jkv. 3. oldal 1 bekezdés, 5. oldal 4. bek., 6. oldal 1. bek. 9. oldal 3.bek.,... Tivadar vallomása 47.sz.jkv.10.oldal 1. bek.) tekintették, mivel az értékesítésig az asztalok az alperes tulajdonát képezték. A megrendelői átvételig/értékesítésig felmerülő tárolási költségek az alperest terheltek, mivel azok a teljes vételár megfizetéséig az ő tulajdonát és egyben a vételár megfizetésének biztosítékát is képezték.
- [35] Az alperes késedelméből adódóan, a bizonytalan időpontokban és esetleges mennyiségekben történt szállítások miatt az asztalokat nem lehetett az előzetes terveknek megfelelően értékesíteni, ezért a szerződés III.3. pontjában meghatározott kötbérfizetési kötelezettség egyértelműen fennáll. Az értékesítés elhúzódása problémát jelentett az alperesnek, mivel a teljesítési helyre beszállított, de harmadik személy részére még nem értékesített termékek tárolási költsége őt terhelte. Ezen előzményeket követően kezdeményezte a szerződéskiegészítést, amelynek indokait a felek a Preambulumban egyértelműen akként határozták meg, hogy azt az előzetesen kalkulált tárolási időnél hosszabb tárolási idő tette szükségessé. A Preambulumban és a Ptk 6:8. § (1) bekezdésében foglalt nyilatkozási elvből következően és az elsőfokú ítélet indokolásával ellentétben a felek szerződési szándéka a szerződéskiegészítés aláírása során nem az alperesi teljesítési határidők módosítására, hanem a többlettárolási költségek elszámolására irányult.
- [36] A szerződéskiegészítés III.1. pontjában foglalt megrendelői átvétel kizárólag akként értelmezhető, hogy a megrendelő a legyártott termékek után az alperesnek még járó 10%-os díjat 2016. december 15-ig elszámolja és az ezt követő 15 napon belül számla ellenében megfizeti (**J. V.** tanúvallomása, ... Tivadar vallomása, az 5/A/2. sorszám alatti e-mail, ... István tanúvallomása, ... Viktor vallomása). A Szerződés II.1. és III.1.1. pontjából következően a felek egyértelmű szándéka szerint az alperesi teljesítés (a logisztikai raktárba történő beszállítás) elkülönült a megrendelői átvételtől (a logisztikai raktárból történő kiszállítástól). Ebből következően a szerződésben nem szabályozott felperesi átvétel végső határidejének meghatározásából semmilyen formában nem következik, hogy a felek a már több mint 7 hónapja lejárt alperesi teljesítési határidőket is módosítani akarták volna vagy bármilyen kötbérigényéről lemondott volna.
- [37] A szerződéskiegészítés létrejöttével és tartalmával kapcsolatban az elsőfokú ítélet indokolásában hivatkozott tanúvallomások, illetve e-mailek egyike sem tartalmazott utalást arra vonatkozóan, hogy a felek a korábban lejárt alperesi teljesítési határidőket módosítani akarták volna. Álláspontja szerint amennyiben a felek módosítani akarták volna a szerződést mind a teljesítési határidők, mind a kötbér vonatkozásában, akkor erről egyértelműen rendelkeztek volna különös tekintettel arra, hogy a

szerződéskiegészítést az alperes ügyvezetője és jogi képviselője készítette el és az alperes küldte meg a megrendelőnek. Felhívta a figyelmet arra, hogy a kiegészítés III.3. pontjában a felek kifejezetten abban állapodtak meg, hogy „az alapszerződés jelen szerződéskiegészítéssel kifejezetten nem módosított rendelkezései továbbra is hatályban maradnak”. Az a körülmény, hogy a megrendelő a szerződéskiegészítésben semmilyen nyilatkozatot nem tett a kötbérköveteléséről, szintén azt támasztja alá, hogy a kiegészítésnek nem volt tárgya az alperesi teljesítési határidők módosítása. Utalt a BH1990. 259., a BH2004. 236. és a BH2016. 313. számú eseti döntések alapján arra, hogy abból körülményből, hogy a megrendelő a kötbérigényét annak engedményezéséig nem érvényesítette, nem lehet arra következtetni, hogy arról lemondott. Ezzel ellentétben a kiegészítés II.3 és III.2. pontjai kifejezetten tartalmazzák joglemondást az alperes részéről. Kifejtette, hogy a Ptk. 6:4. § (1) bekezdése alapján a „nem nyilatkozás” nem minősülhet jognyilatkozatnak, arra a Ptk. 6:4. § (4) bekezdése vonatkozik, miszerint a hallgatás vagy valamilyen magatartástól tartózkodás a felek kifejezett rendelkezése alapján minősül jognyilatkozatnak. A szerződés VII.5. pontjában pedig a felek kifejezetten úgy rendelkeztek, hogy ha egy szerződésből származó jogot nem gyakorolnak, az nem jelenti az adott jog feladását. Az elsőfokú bíróság az ítéletét a Ptk. 6:8. § (1) bekezdésére alapozta és ezen rendelkezésre hivatkozva értelmezte kiterjesztően a kiegészítést, de a határozat a Ptk. 6:4. § (4) bekezdése értelmében azért sem megalapozott, mivel a Ptk. és a szerződés alapján a felek hallgatása nem minősül jognyilatkozatnak. Megjegyezte, hogy a kötbérigénynak a szerződés lezárását megelőző érvényesítése a kiszolgáltató helyzetéből adódóan azt eredményezhette volna, hogy a megrendelő az alperes birtokában lévő speciális szerszámokhoz, alapanyagokhoz, illetve általa már megelőlegezett és legyártott asztalokhoz nem jutott volna hozzá, ami az üzleti ellehetetlenülését eredményezte volna.

[38] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul és indokolás nélkül mellőzte továbbá az ügyvédi munkadíj mérséklésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. Az ügyben megtartott nyolc tárgyaláson történt megjelenés, amelyből három tekinthető érdemi tárgyalásnak, továbbá hét beadvány szerkesztése, amelyből négy terjedelme nem haladja meg az egy oldalt, nem indokolhatja a megbízási szerződésben foglalt díj mechanikus elfogadását.

[39] A fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra figyelemmel észrevételezte, hogy a felperesi törvényes képviselő nyilatkozataiból kiderül, nem voltak jogviszonyt lezáró tárgyalások a felek között, hiszen a szerződéskiegészítést a felek nem tárgyalták meg, ahogy az az alperesi jogi képviselő ... Tivadar vallomásából is kitűnik. Ezzel szemben a Preambulum szövege szerint a felek közös szándéka a szerződés kiegészítésével és aláírásával a raktározási költségek felperesi jogelőd általi viselésének rendezése volt. Az, hogy a felperesi jogelőd nem egészítette ki, illetve nem kommentálta a kiegészítést azt mutatja, hogy a raktározási költségek rendezésében partner akart lenni, annak többletköltségét át akarta vállalni, ugyanis ennek mielőbbi rendezése volt a kulcsa annak, hogy az alperes legyártsa és beszállítsa az összes terméket a biatorbágyi raktárba.

[40] Kitért arra, hogy az alperesi állítással ellentétben a kiegészítés nem tartalmaz olyan nyilatkozatot, hogy a termékek teljes egészében legyártásra kerültek volna. Az utólagosan készült novemberi adatokat tartalmazó mellékletből is látszik, hogy még hiányoztak termékek, amelyek végül csak decemberben kerültek beszállításra a raktárba. Ezen tény szintén ellentmond annak az alperesi érvelésnek, amely szerint a jogügylet lezárása volt a cél. Kiemelte, hogy mást értenek az alperessel elszámolás alatt: értelmezése szerint elszámoláson az alapszerződés III.1. pontjában meghatározott fizetési elszámolást kell érteni, míg az alperes szerint az elszámolásba beletartozik a kötbérigény érvényesítése, valamint a tárolási díjjal kapcsolatos követelés is. ... Viktor elszámolásra vonatkozó kommunikációja egyértelműen a végszámla kiállítására, illetve a fennmaradó 10% vételárresztlet megfizetésére vonatkozott.

V.

- [41] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.
- [42] Álláspontja szerint az a felperesi állítás, amely szerint a szerződésmódosítás kizárólag a tárolási költség elszámolására vonatkozott, ellentmond azon kijelentésének, amely szerint a III.1. pont a termékek gyártási árának elszámolásával volt kapcsolatos. Ez alapján pedig az állapítható meg, hogy a felperes sem vitatja, a módosításnak célja volt az elszámolás és a jogviszony lezárása mint ahogy saját törvényes képviselője is nyilatkozta az eljárás során. Nem lehet vitás, hogy ha jogszerű kötbérigénye lett volna, akkor sem a tárolási költség, sem a még hátralékos vállalkozói díj vonatkozásában nem vállalt volna fizetési kötelezettséget. A módosított határidőt a felperes írta a szerződésre, amely a termékek átvételére vonatkozott. Elfogadta a felperes által módosított határidőt, bár ez nyilvánvalóan előnytelen volt, hiszen a pénzügyi elszámolásra így később került sor.
- [43] A szerződés egyértelmű rendelkezése alapján a felperes vállalta, hogy átveszi a késztermékeket, amelynek helyszíne a logisztikai központ is lehetett. A megrendelő gyakorlatilag az alapszerződés szerinti átvételi kötelezettségének elmaradását pótolta, ráadásul ő maga kért további két hónapos határidőhosszabbítást. A szerződéskiegészítés már 2016. szeptember hónapban átküldésre került és az eredeti változat is azt tartalmazta, hogy már legyártotta a termékeket. Ennek ismeretében a felperes által 2016. december 10. napjáig számolt kötbér értelmezhetetlen, mert késedelem már ekkor sem volt megállapítható.
- [44] ... Viktor a peres adatok alapján szeptemberben megkapta a szerződésmódosítási javaslatot, azt kizárólag azért nem írta alá, mert az elszámolást akarta lassítani. Ezt támasztja alá Tivadar alperesi ügyvezető több sürgető e-mailje, amelyek tartalmát nyilatkozatában is megerősítette. Ez a folyamat ... Viktor részéről a módosítás aláírását követően is folytatódott, akkor szlovén adószám megszerzésével kapcsolatos nehézségekre hivatkozott. A felperes érvelése a joglemondás körében is téves arra tekintettel, hogy a közös nyilatkozattal az akaratának megfelelően módosították a teljesítési határidőt 2016. december 15. napjára, így nem volt olyan követelése, amely vonatkozásban a joglemondás elmaradása értelmezhető lenne.
- [45] A tárolási konstrukciót a felperes úgy alakította ki, hogy folyamatosan arról tájékoztatta, hogy a termékek legfeljebb 15 napot töltenek majd a biatorbágyi köztes raktárban. Ez azonban nem valósult meg, amelynek eredménye az lett, hogy a logisztikai szolgáltató felé jóval nagyobb összeggel tartozott, mint amit a termékek átadási árába tárolási költségként kalkuláltak. Valótlan és logikátlan a felperes azon hivatkozása, amely szerint a késedelme miatt kellett a tárolási költségre külön megállapodást kötni. Késedelem esetén ugyanis nem lenne beszállított termék, így nincs többlettárolási idő sem. Más kérdés az, hogy a többlet időszakon belül sem tudtak eladásokat realizálni, ezért a ... vállalatcsoporthoz tartozó szlovén adószámot próbálták intézni, hogy a csoporton belül ki tudják számlázni a termékeket áfamentesen. A kiegészítésbe foglalt elszámolásból pedig az tűnik ki, hogy követelése kizárólag neki volt a felperessel szemben, ... Viktor pedig személyesen és e-mailben is több alkalommal ígéretet tett a fizetésre. Folyamatosan sürgette az elszállítást és az elszámolást, míg a felperes azt csak ígérte.
- [46] Vitatta a felperesnek a perköltség megállapításával kapcsolatos érvelését és kifejtette, hogy az ügyvédi munkadíj nem csak a tárgyalásokon történő megjelenést és okiratszerkesztést tartalmazta, hanem igen hosszú és időigényes előkészítő feladatok elvégzését, számtalan konzultációt is, és a pertárgy értékére is tekintettel semmiképpen nem tekinthető eltúlzottnak.

[47] Észrevételében kitért arra, hogy a felperesnek az akarategység hiányával kapcsolatos érvelése téves, ugyanis több egyeztetés volt a felek között, a szerződés tervezete pedig több héttel az aláírás előtt megküldésre került véleményezésre a felperes ügyvezetője részére. A szerződéskiegészítés aláírásával a felperes elfogadta a megállapodás tartalmát. A szerződés legegységértelműbb része a felperes kötelezettségvállalása a fizetési kötelezettsége teljesítésére (III.1. pont). Az egyértelműséget erősíti, hogy az átvétel napját a felperes mint megrendelő határozta meg. A felperes érvelése abban a körben is téves, hogy a logisztikai központba történő beszállítás elmaradását kéri számon, miután a szerződés kiegészítése előtt már a perben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján annak értelmetlenségéről egyeztettek, hiszen nem történt onnan kiszállítás, csak a költségek növekedtek feleslegesen, a kalkulált 15 napos tárolási idő pedig többszörösen eltelt. A beszállítás így a felperes által megadott határidő előtti napokban történt meg, de kétség kívül a felperes által meghatározott teljesítési időpont előtt.

[48] A vállalkozási szerződés alapján gyártani vállalt ... ONE asztalokat a szerződésmódosítás III.1. pontjában is „termékek” megjelöléssel illették a szerződő felek. Nem vitás, hogy a III.1. pont ezeknek a legyártott termékeknek az átvételéről rendelkezik. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok és tanúvallomások egyértelműen igazolják, hogy a felperes érdekében állt a teljesítési határidő módosítása, azt kifejezetten ő kérte, ő határozta meg annak időpontját is. A már legyártott termékek után fennmaradt díj megfizetését így tudta későbbi időpontra halasztani és így tudta elérni, hogy a szlovén adószám birtokában áfa mentesen jusson a termékekhez. Ezen okok egyike sem az ő érdekében állt, kizárólag a felperes érdekét szolgálta, de a jogviszony tisztességes lezárásában végig együttműködő és korrekt üzleti partnerként viselkedett, elfogadta a felperes kéréseit. Alaptalan a felperes érvelése a körben, hogy a kiegészítés nem utal a késedelemre, hiszen ez természetes arra figyelemmel, hogy a megállapodás egyik lényeges eleme az új határidő volt, így késedelemről értelemszerűen nem lehetett beszélni. Ugyanez vonatkozik a joglemondás körében kifejtett érvelésére is, hiszen az új határidő miatt késedelemről nem beszélhetünk, így megalapozott kötbérigényről sem.

VI.

[49] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítélet tábla teljes terjedelmében vizsgálta felül.

VII.

[50] A fellebbezés nem alapos.

VIII.

[51] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével és annak jogi indokolásával az ítélet tábla egyetért, ezért a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján utal az elsőfokú ítélet helyes indokaira. A fellebbezésben foglaltakra is tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[52] Helyesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy az ellenkérelemben foglalt védekezésre figyelemmel a perben érvényesített kötbérigény kapcsán elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy mi volt a 2016. november második felében létrejött szerződésmódosítás célja, vagyis az abban foglalt rendelkezésekkel a felek a vállalkozási szerződés alapján leszállítani vállalt termékek vonatkozásában a teljesítési határidő módosítását kívánták-e elérni.

[53] A Ptk. 6:8. § (1) bekezdése alapján a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akarata és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Emellett a Ptk. a szerződés értelmezésére vonatkozó

rendelkezések között előírja, hogy az egyes szerződési feltételeket és nyilatkozatokat a szerződés egészével összhangban kell értelmezni [Ptk. 6:86. § (1) bek.].

- [54] A 2016. január 19. napján kötött vállalkozási szerződés alapján nem volt vitatott, hogy az alperes azzal teljesíthetett, ha - egyéb szállítási cím hiányában - beszállította a perbeli termékeket a logisztikai központba, ezen kötelezettségre nézve határoztak meg a felek teljesítési határidőket (II.1. pont). A szerződéses konstrukció lényege az volt, hogy miután a felperesi jogelőd harmadik személy részére kívánta a termékeket értékesíteni, az alperes számára megszabott teljesítési határidőkkel szemben a felperesi átvételre nézve konkrét időpontot nem határoztak meg, az ebben rejlő kockázatot a felek részben a díjfizetés körében kívánták rendezni azzal, hogy csupán a díj 10%-a nem került megfizetésre az alperes által történő leszállítást megelőzően (III.1.1. pont).
- [55] A szerződés későbbi kiegészítése kapcsán előrebocsátja az ítéletábra, hogy nem lehet megalapozott az a felperesi állítás, amely szerint a kiegészítés szövegét a felek nem tárgyalták meg, hiszen az ajánlat megküldése előtt több levélváltás volt közöttük, majd a szeptemberben megküldött ajánlatot a felperes novemberben írta alá, tehát megfelelő idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy azt értelmezze, az esetleges változtatás iránti igényét az alperessel megtárgyalja. Ez történt például a teljesítési határidő tekintetében, amelyet nem vitásan közösen fogadtak el 2016. október 15. helyett december 15-i dátummal.
- [56] A szerződéskiegészítés preambulumban rögzítették, hogy miért szükséges az eredeti megállapodás kiegészítése és e körben utaltak arra, hogy a tárolási idő hosszabb lett az előzetesen kalkulálnál. A felek nem rögzítették a felperes fellebbezésében megjelölt helyzetet, amely szerint az asztalokat azért nem tudta az előzetes terveknek megfelelően értékesíteni, mert ehhez nagy mennyiségre lett volna szüksége, a szállítás pedig bizonytalan időpontokban, esetleges mennyiségben történt. Nyilvánvalóan rögzíthették volna továbbá a megrendelő nyilatkozataként azt is, hogy az alperes a teljesítéssel késedelembe esett, ehhez képest azonban arról rendelkeztek, hogy a megrendelő vállalja a többletként felmerülő tárolási költség megfizetését. Az elsőfokú eljárásban a szerződés kiegészítését maga a felperesi jogi képviselő értékelte úgy, hogy "a felek a jogviszonyt le akarták zárni, ezért volt a kiegészítő megállapodásban először az október 15-i, majd a december 15-i határidő. Ugyanis az alperes azt akarta, hogy a felperes továbbértékesítésétől függetlenül eddig az időpontig a felek számoljanak el egymással és a maradék 10%-os vételár rész is kerüljön kiegyenlítésre" (31. sorszámú jegyzőkönyv 6. old. 6. bek.). Magának a felperesnek volt tehát az elsőfokú eljárásban az az előadása, hogy ezzel a megállapodással a felek a jogviszony lezárására törekedtek. A rendelkezésre álló adatok, a kifejezetten a szerződéses kapcsolat „lezárását intéző” ... Tivadar meghallgatása során előadottak (47. sorszámú jegyzőkönyv 10. old. 1. bek.), valamint a 47/T/5. sorszám alatti elektronikus levél tartalma („mindent rendezünk egymás között”) alapján ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek szándéka a jogviszony lezárására irányult a perbeli megállapodással. Ebből kellett kiindulni a szerződéskiegészítés rendelkezéseinek további értelmezésével összefüggésben.
- [57] A szerződéskiegészítés III.1. pontjában a megrendelő kötelezettséget vállalt arra, hogy a legyártott termékeket, amelyek alatt csak az asztalok érthetők, legkésőbb 2016. december 15-ig átveszi és az átvétel napját követő tizenöt napon belül a még fennálló tartozását megfizeti. A szerződéskiegészítés ezen pontjának értelmezésénél jelentőséggel bír a megállapodást megelőző tárgyalás és a felek által folytatott levelezés is.
- [58] Az alperes már a 2016. március 21-i levelében jelezte, hogy a tárolási idő lényegesen meghaladja a terveket, a 120 db asztalból csak 41 került kiszállításra, a többi két hónapja a biatorbágyi raktárban

van. Egyúttal kérdésként vetette fel, hogy mi a felperes terve a további 210 db asztal gyártási és kiszállítási ütemére, egyeztetést kért, hogy a további plusz költségeket elkerülhessék, kérte továbbá az ütemterv megküldését. A 2016. április 8-i levélben jelezte azt is, hogy már régen nem látja értelmét annak, hogy további asztalokat küldjön a raktárba. A felperes a 2016. április 9-i levelében azt válaszolta, hogy ha az alperes nem látja értelmét és nem küld asztalokat a biatorbágyi logisztikai központba, akkor az ezzel járó költségeket nem tudja vállalni. Ebből következően az alperes szándéka egyértelműen az volt, hogy a tárolási költségek rendezése mellett egy új ütemtervet is meghatározzanak a felek. A felperes ugyanakkor ezen válaszelevelében kizárólag a tárolási költségek elszámolásával kapcsolatosan nyilatkozott. Hasonlóképpen nem nyilatkozott az alperes 2016. június 3-i levelében foglalt azon megismételt álláspontra, hogy az adott körülmények között nincs értelme annak, hogy a biatorbágyi raktárban helyezték el a készletet az azzal kapcsolatos költségek miatt. A felperes az alperes 2016. november 29-én kelt, elszámolással kapcsolatos sürgetésére 2016. december 1-jén azt válaszolta, hogy amint érkezik a szlovén adószám azt jelezni fogja és akkor „végre mindent rendezhetnek” egymás között.

[59] Az alperes a tárolási költségből adódó problémák miatt kezdeményezte a szerződés kiegészítését, amiből - a fellebbezésben foglaltakkal szemben - éppen az következik, hogy az elkészült asztalokat nem akarta a biatorbágyi raktárban tárolni, mert ezzel az előzetesen kalkulálnál több költsége keletkezett volna. Ez az egyértelmű szándék pedig magában foglalja azt is, hogy nem akarta az eredeti megállapodásban foglalt határidőben teljesíteni a szerződéses kötelezettségét, amelyet a felperes a kiegészítés aláírásával elfogadott. ... Viktor felperesi törvényes képviselő a meghallgatásakor kifejezetten kitért arra, hogy a szignózott javítás egy későbbi időpontban keletkezett, ugyanis az alperes tulajdonosa közölte, hogy „az október 15-i határidőt sem tudja tartani és írjuk át ezt a határidőt. Akkor elfogadtam és én magam szignóztam ezt a kiegészítő megállapodást” (31. sorszámú jegyzőkönyv 5. old. 2. bek). Téves ezért a fellebbezés azon érvelése, hogy nem kívántak a felek a teljesítési határidőn módosítani, ez a szándék az alperes részéről egyértelműen fennállt, az újonnan megjelölt határidőt pedig a felperes elfogadta, sőt a megállapodás tervezetén maga javította át 2016. december 15-re. Látható ennek okán, hogy a felek egymással szemben fennálló szerződéses főkötelezettségeit nem lehet egymástól függetlenül értelmezni: az eredeti szerződéses konstrukciót, amelyben több alperesi részteljesítési határidővel szemben nem került meghatározásra konkrét felperesi átvételi határidő, a felek akként változtatták meg, hogy konkrét időponthoz köthető egységes átvételi határidőt jelöltek ki, ebből pedig önmagában is következik, hogy az alperes teljesítésére ezen határidőig kellett, hogy sor kerüljön.

[60] Ebben az időpontban már attól sem kellett a felperesnek tartania, hogy az alperes nem teljesít, hiszen az asztalok csaknem hiánytalanul a biatorbágyi raktárban voltak. Fellebbezésében ugyanakkor állította, hogy kiszolgáltató helyzetben volt, de nem derül ki, hogy ennek milyen szempontból van jelentősége. A jogvita tárgya ugyanis az volt, hogy a felek a szerződés kiegészítésében módosították-e a teljesítési határidőt. A felperes nem támadta meg ezt a megállapodást, kizárólag arra hivatkozott, hogy azt az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte. Az esetleges kényszerhelyzet ezért a szerződéskiegészítés értelmezése tekintetében nem bírt jelentőséggel.

[61] Alaptalanul érvelt a felperes a fellebbezésében azzal is, hogy ha a megrendelő a kötbérigényét annak engedményezéséig nem érvényesítette, abból nem lehet arra következtetni, hogy az igényéről lemondott volna, ugyanis az elsőfokú bíróság nem a joglemondás megtörténteire alapította a döntését. Ilyen tartalmú jognyilatkozat nem született, csupán az alperes teljesítésének határideje változott, ehhez képest kellett tehát vizsgálni az esetleges késedelmet, amelyhez az eredeti megállapodásban foglaltak szerint kötbérfizetési kötelezettség kapcsolódott.

[62] A szerződés kiegészítése kapcsán a felperes részéről eljáró törvényes képviselő úgy nyilatkozott a perben (31. sorszámu jegyzőkönyv 5. old. 2. bek.), hogy "2016. szeptember 21-én nem volt kész az összes termék, hiszen csak akkor lehetett késznek tekinteni a terméket, ha azt beszállították a biatorbágyi raktárba. ... Viktor a fentebb már idézettek szerint elfogadta, hogy az alperes "az október 15-i határidőt sem tudja tartani" és ezért javította át az októberi időpontot decemberi időpontra. Ebből következik, hogy a felperes maga igazította az alperes teljesítéséhez a szerződés kiegészítésben meghatározott időpontot és kifejezetten elfogadta, hogy az alperes ezen határidőig fog teljesíteni. Amennyiben a felperesi érvelés helytálló lenne és a december 15-i időpont kizárólag a megrendelő átvételére vonatkozó kötelezettségvállalásra vonatkozna, akkor az alperesi teljesítéshez sem kellett volna igazodni. Ennek okán 2016. december 15. napjához viszonyítottan kellett vizsgálni a perbeli kötbérigény kapcsán, hogy az alperes késedelembe esett-e.

[63] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményének okszerű, a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő értékelésével vonta le a perbeli követelés megalapozatlanságára vonatkozó jogi következtetését. A bizonyítékokat egybevetve, azokat a maguk összességében értékelve helyes álláspontra helyezkedett, amikor megállapította, hogy a felek az átadás-átvételi határidőt egységesen 2016. december 15. napjában határozták meg, amellyel egy, a szerződéskötést követően kialakult, az alperes számára előnytelen helyzetet kívántak véglegesen rendezni. Nem vitásan ezen határidőig az alperes a szerződéses kötelezettségét teljesítette, ezért megalapozottan utasította el a keresetet.

IX.

[64] Az elsőfokú bíróság által meghatározott ügyvédi munkadíj összegének leszállítására sem látott lehetőséget az ítéletábra, annak mértéke ugyanis arányban áll a jogi képviselő által végzett ügyvédi tevékenységgel. Az 5%-os mérték alapján megállapított munkadíj eltúlzottnak semmiképpen sem volt tekinthető, hiszen főszabályként 10 millió forintot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5%-a (de legalább 10 000 Ft), míg 10 millió Ft feletti, de 100 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a 10 millió forint feletti összeg 3%-a (de legalább 100 000 Ft) lett volna az ügyvédi munkadíj számításának alapja. A munkadíj meghatározásakor pedig a jelen jogvita bonyolultságára, a terjedelmes bizonyítási eljárásra, a képviseleti tevékenység volumenére - valamennyi tárgyalás érdemének volt tekinthető, és nem csupán a beadványok elkészítése, hanem az eljárás során keletkezett iratanyag áttekintése is időigényes volt -, az eljárás időtartamára és a magasabb pertárgyértékre, valamint a hasonló ügyekben megállapított ügyvédi munkadíjak mértékére is figyelemmel kellett lenni.

X.

[65] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokai folytán - a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

XI.

[66] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárás során felmerült költségét a felperes maga viseli, köteles továbbá az alperes másodfokú per költségének megfizetésére a régi Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint, amely a képviseletet ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjából állt. A munkadíj összegét az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg - általános forgalmi adóval növelt - mérsékelt összegben a másodfokú eljárás kisebb munkaterhére és a kifejtett képviseleti tevékenységre tekintettel.

dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.
előadó bíró

. Balsai Csaba Zoltán s. k.
bíró